

Kurum	:Işık Üniversitesi
Başlık	:Prof. Dr. Eva Şarlak, Prof. Balkan Naci İslimyeli'yi Anlatıyor I TRT2
Konuşmacılar	:Günseli KATO, Prof. Dr. Eva ŞARLAK
Video Adresi	: https://youtu.be/F-nwcOJctaw
Yayın Tarihi	:03.07.2023

TRT2

Günseli Kato: Efendim, merhaba. Bugün duygusal bir program yapacağım. Çok kıymet verdiğim bir profesör dostum hakkın rahmetine kavuştu bir sene önce Profesör Balkan Naci İslimyeli. Onun sevgili eşi Sezen İslimyeli ve iş arkadaşı Profesör Eva Şarlak ile birlikteyiz. Onun o güzelliklerini, onun o bitmeyen enerjisini, onun olan eserlerinin tekrar incelendiğinde tekrar yeniden doğduğunu konuşacağız. O güzel insanı öylesine anlatıyorsunuz ki bütün Türkiye, bütün sanat camiası tanıyan tanımayan duysun istiyorum. O, bir ozandı. O, bir Türkiye'ye bir daha gelmeyecek bir kimlikti. Bir benzeri de yoktu. Eva Hoca'm, siz Balkan Hoca'mla nasıl tanıştınız? Ve en yakın dostlarından birisiniz bir kere meslektaş olarak. Evet buyurun,

Eva Şarlak: Benim tanışma dönemim tabii ki Işık Üniversitesinde Güzel Sanatlar Fakültesinde...

Günseli Kato: Kuruluş aşaması.

Eva Şarlak: Evet, gerçekleşiyor özellikle Güzel Sanatlar Fakültesinin kuruluş aşamasında. O zaman zaten Profesör Süleyman Saim Tekcan kurucu dekanımızdı. İşte o dönem bütün sanatçıları hep birlikte buluşturuyordu Işık Üniversitesinde. Tabii ben de belli bir süreç sonrasında 2012'de o bölüme geçtim. Yani benim yolculuğum 96'da başladı Işıktaki ama 2012'de o bölüme geçtim ve daha birlikte olabilmeye şansını elde edebildim. Büyük bir onurdu benim için daha sonra tabii benim bir dekanlık dönemim vardı Güzel Sanatlar Fakültesinde çok daha birlikte, çok daha iç içe çalışabilme imkânı bulabildiğim sevgili Balkan Hoca'mla ama benim için tabii aslında hafıza mekânımda daima bulduğum bir kişidir. Hiç durmadan bulduğum benim için bir kültür kompozitörüdür. Ben aslında kendisini tanımlamakta çok zorlanıyorum. Aynen yani o kadar kelimeler yetersiz kalıyor ki! Bir de çok da farklı cesaretler veren bir kimlikti bizlere. Cesurdu özellikle ben onu çok iyi düşünüyorum, çok iyi hayal ediyorum. Beni yüzleşmediğim birçok şeyle âdeta yüzleştirdi. Bir defa şiirleriyle yüzleştirdi. Ölümle yüzleştirdi. Ölümün yani mutlaka dünyadan geçen birer birey olduğumuzu vurguladı şiirlerinde ve dünyadan hep geçtiğini biliyordu. Bunu bizlere hep temasında hep belirtti. Ama benim için çok kötü bir gündü 14 Nisan 2022'de yaşadığım ve o kötü gün aynı zamanda o bana kötü bir acı da bıraktı. Neden? Çünkü tam Amsterdam'da havaalanından dönmek üzereydim haberi aldığımda. İnanamadım bana söylendiği zaman "Hoca'mızı yitirdik". Birkaç kez tekrar inanamadım ve yürüyen banda ters bindim.

Günseli Kato: O kadar!

Eva Şarlak: Evet. Birdenbire kendimi kaybettim ve yürüyen banda ters bindim. Ve o beni kaldırmaya çalışıyordu. "You are on the wrong way!" dedi biri. Yok bakıyordum yine boş bakıyordum. Tekrar yine aynı ters banda biniyordum ta ki kendime gelene kadar ve çok büyük bir darbe yemiştim. Yani benim için bir travmaydı. Ve dizlerimdeki o darbe hâlâ acısı var. Ve o acıyı

hissettiğim zaman kalbimde hep Balkan Hoca'mın o buruk acısıyla beni yüzleştiriyor daima. Özellikle birlikte çalıştığımız dönem içinde birçok sergi şeyinde kompozisyonunda buluştuk, ama tabii en çok en büyük bir zevkle yapmış olduğumuz onun tabii ki müthiş bir yani inovatif düşünce bağlamında, temelinde bulmuş olduğu "Ara Güler'le yapalım Eva" dedi. Ara Güler'le ilgili onun sergisini yapalım ve biz arşive gittik, Ara Güler Müzesine arşive gittik. Peki, "Balkan ne yapalım?" Çünkü Ara Güler'in birçok şeyi yapılmıştı, İstanbul'u yapılmıştı. "Bütün sanatçıların fotoğraflarını çekmiştir kendisi" dedi. "Bu fotoğrafları biz tek tek bir izleyelim, bulalım arşivden ve sanatçılardan oluşan Ara Güler'in sanatçılarla göz göze olduğu bir sergi yapalım" dedi ve gerçekten de kendi yazılarıyla, kendi şiirleriyle, kendi kompozisyonuyla müthiş bir 'Ara Güler'le Göz Göze' adında müthiş bir sergi yaptık kendisiyle.

Günseli Kato: Bu en son sergisi mi?

Eva Şarlak: En son sergilerinden bir tanesi...

Günseli Kato: Küratör olarak?

Eva Şarlak: Yani küratör olarak yapmış olduğumuz en son sergilerden bir tanesiydi ve orada da yine kendi söylemlerini yine Ara Güler'i farklı tanımamıza dahi neden oldu. Bu bizim içinde çok önemliydi.

Günseli Kato: Çok büyük bir belge bu da.

Eva Şarlak: Çok çok önemli bir belge. Ama Balkan Naci İslimyeli benim beynimde evet, şu an bir kültür kompozitörü ama benim eğer geçmişime baktığımda arkeoloji okuduğum dönemlerde sanat tarihinden edebiyat fakültesinden dersler alırdık. Tabii o zaman 1980'ler, 81'ler ve hep devamlı referans verilen bir hocaydı. Daha doğrusu hoca değil, tabii bir sanatçı olarak gözlemliyorduk o zaman ve o kadar ulaşılmazdı ki! Çok ulaşılmazdı ki! Yani benim hayalimde bir Balkan Naci İslimyeli hep vardı ve hep ulaşılmazdı.

Günseli Kato: Niye ulaşılmazdı?

Eva Şarlak: Çünkü düşünemiyordum o zaman 80'lerde ben daha bir...

Günseli Kato: Haa! Küçük olduğun için, hah o manada söylüyorsun.

Eva Şarlak: Yani çok küçük ben daha üniversitede okuyan ama bu arada sanatçıları da öğrenen ve o dönemde de Balkan Naci İslimyeli ismi kendini hiçbir zaman yenilemeyen yani her yapmış olduğu sergide âdeta bir tiyatro mekânı gibi bizleri karşılayan...

Günseli Kato: Evet evet. Büyük bir performans sanatçısıydı bir kere yani.

Eva Şarlak: İnanılmazdı, inanılmazdı ve karşılaştığımda...

Günseli Kato: Elin ayağın herhâlde... [ha...ha...ha...]

Eva Şarlak: Yani ne oldum? Hayalim gerçek oldu diye yani gerçekten o küçük bir kızın, o dönemde üniversitedeki bir kızın o düşlerinin gerçekleşmesiydi Balkan Hoca'yla birlikteliğim. Onun için bende farklı bir yani küçüklüğümden uzanan farklı bir dokunulmazlığı da var Balkan Hoca'mızın. Bu da bir gerçek.

Günseli Kato: O, 20. yüzyılın yani 21. yüzyıl işte ikisi arasında yetişmiş ve tarihe imza atmış ve hani gerçekten çok güçlü bir nesi? Beyni olan sanat öyle bir şey. Sanat sadece pentür değil. İşte

sanat sade çizim değil, heykel değil! Hepsini içine alan sanatla yoğrulmuş, analitik zekâsı güçlü olan ve diyalogları çok enteresan olan bir adamdı. Kendi tarihiyle ve geçmişiyile de barışık bir adamdı.

Eva Şarlak: Öğrencinin kendisini keşfetmesini çok seven bir insandı. Yani hep o bir taraftan öğretirken bir taraftan da onların içsel duyularını kendi kendilerine kendileriyle yüzleşmesine neden olan bir kişiydi.

Günseli Kato: Ama ona çanak açıyordu ve onun metodolojisini onlara veriyordu yani.

Eva Şarlak: Soru-cevap sistematiğiyle bunu yapabiliyordu. İşte bütün bu söylediklerinizin manifestosu gibi olan bir şiir. 2015'te yazmış Balkan. "Geçerken" şiirin adı ve diyor ki:

"Ey dünya;

burada kalacağımı sanma

geçerken uğradım sana

yalnızca..

ölümü gördüm;

sabırlı, ağır

sonunda döndüğünü

yaşama.

bekleyen insanlar gördüm sınırlarda

hasrete yazgılı ömür boyunca..

dikenli teller gördüm;

kanayan kalpleri ayıran.

durmuşlar bir duvarın iki yanında.

abdal âşıklar gördüm;

sürülmüş kalmışlar uzaklarda.

aşk olmuş özlem, dokunmayınca..

doğmamış çocuklar gördüm.

saklanıp kalmışlar ana karnında.

kadınlar gördüm her aşka razı;

kırgın bırakılmış yataklarında..

mermi ile oynayan çocuklar gördüm;

oyuncakları kalmayınca.

kaybolan insanlığı gördüm;

dönmüş karanlık yanını gördüm.

kör oldum, tuz oldum, kül oldum.

kimseler yanmayınca.

Ey dünya;

burada kalacağımı sanma

geçerken uğradım sana yalnızca.”

Evet bu kadar iyi bir manifesto dünyayla olan korkusuzca ve işte biz mitologyada Kronos dediğimiz di mi? Onunla âdeta savaşır gibi ve bir şövalye gibi dimdik ve bence o, o hâliyle bizlerden ayrıldı diye düşünüyorum.

*** Video burada sona eriyor. ***